

ZGODNJA DANICA.

Katoliški cerkveni list.

№ 43.

V Četrtik 24. Kozoperska.

1850.

Božja vladba v zgodovini celiga sveta.

5. Boj zoper Mavre na Španskim.

b) Bitra pri Naves de Tolosa.

(Dalje.)

En in dvajsetiga rožnieteta se kersanska armada v treh oddelih s Toleda vzdigne, in skozi gorje odrine, ki je med tem mestam in poleg reke Guadijane; blagi Alfonz Kastiljski gre poslednji s svojo junaško trumo. Četrti dan, v sopraznik rojstva sv. Janeza Kerstnika, prvi oddel mavrovskega grad Magalon doseže. Ne terdnost njegova, ne pogumnost branilcev ga ni mogla silniga napada kersanskih vojsakov oteti; predin je Alfonz došel, je bilo že vse saracensko obraništvo na tlapomandrano. Od tod pridejo do terdniga mesta Kalatrave, unkraj Guadijane. Vsi trije oddeli so mesto zajeli. Saraceni, ki so bili za brambo v mestu, so se vdali, proti temu, de prosto, brez vsiga orodja oditi smejo. Zavolj težave, mesto z obsedo pridobiti, zavolj škode, ktero bi bilo mesto po silnim napadu terpelo, in zavolj obilne zaloge, ki so jo v mestu vidili in za svojo armado zlo potrebovali, so v to dovolili. Brez orožja, vsak le z eno samo obleko, vsi skupej le s 35 konji, so Saraceni mesto zapustili; v nedeljo, perviga maloserpana so kristjani noter prišli.

Desiravno Alfonz od pridobljene zaloge zase in za svoje nič priderzal ni, ampak vse Aragoncam in ptujcam prepustil, vender ptujcam ni bilo prav, de niso moriti in ropati smeli. Začeli so marsiktere izgovore delati, so križ od sebe vergli, in se domu vernili: komej 150 vitezov in sulicarjev, zmed pešcov clo nič, je od ptujcov pri Alfonzovi armadi ostalo. Vernivsim se so pri Toledu mesto zaperli, in jih gerdo zasramovali.

V Kalatravi je kralj Aragonski nekej vitezov svoje dežele in kralja Navarskiga čakal, kteriga zavolj zapoznjenega priprave še ni bilo; Alfonz pa je proti Alarkos odrinil. Ko se je te in nekterih družih terdnjav pooblastil, v malo dneh truma, ki

so je pričakovali, za njim pride. Tedej se trije kralji v imenu presvete Trojice proti Salvatieri vzdignejo. Mesta obleči niso hotli, de bi zavolj mujenja vojakam serce ne upadlo, de bi jim živeža ne zmanjkalo, in pa ker so slišali, de Saraceni s svojo vojskno močjo že niso deleč. V nedeljo, 8. dan maloserpana pride za celo armado povelje, na daljejni odhod pripraviti se. Ko je Mohamed, knez Saracenov, zvedil, de so ptuji pristopniki, kterih števila in serčnosti se je nar bolj bal, od kersanske armade odšli, in de ji zaloge zmanjkuje, se je proti Bacci, unkraj reke Guadalkvivir spustil. Z visine, na kteri je mesto Tolosa, se pot ob skalovji in tokavi nekiga hudournika zvija. To sotesko Mohamed obstopiti sklene, de bi kersansko armado sila ptujiga kraja verniti se prignala.

Vojvoda Diego Lopec zdej s svojim sinom nekej vojakov pošlje, de bi verh hriba zasedli, ker je na unim kraju pot silno nevarna bila. Z veliko težavo in nevarnostjo so se visine hriba polastili. 13. maloserpana je armada pod goro prišla, na ktero se je precej nekej vojakov spravilo, pervim v podporo. Brez zadržka se zdej Španjoli vprek hriba podajo. Pa na unim kraju teče čez skale in pečine dereča Loca, de je tudi z lahkim orožjem čez priti težko. Nekej sovražnih trop je kersansko armado opazilo, in jo v malih razbojih begalo; naprej pa je stala velika sovražna truma, od kodar se je rudeči šotor emira Al-Mumenima svetil.

Alfonzovi vojaki se niso mogli v huji nevarnosti znajti. Pred seboj imajo silniga sovražnika; dalje pa na tem kraju iz pomanjkanja vode ostati ne morejo. Nekteri so torej svetvali, de bi spet z gore nazaj šli, in po drugi daljni poti do mavrovske armade priti skusili. Ali kralj Kastiljski v to ne dovoli. To, pravi, bi bilo ravno toliko kot bežati, in bi vojakam pogum odvzelo; pred nami je sovražnik, od tod se ga moramo lotiti: ker za vero gre, se umikati ne smemo; raji hočem, pravi, v ti sotesini umreti, kot druge poti iskati. Ko je tako s svojo stanovitnostjo vse vojskovodje pridobil, se v revni obleki, pa kakor prav božji poslanec, kmet prikaže, kteri je nekde v tih gorah živino pasel, potem lovec za vsako stezo vedil, in se ponudi, de

hoče čez hrib priložno pot pokazati, po kateri armada pred obličjem sovražnikov, brez de bi bili braniti v stanu, do saracenskiga staniša priti zamore. Nekaj nar pogumnejših se napravi pogledat, če je to resnica. Pot je ojštra, kamnitna, pusta, in jih skozi gošavo na prostorno višino pripelje, kjer precej šotore postavijo, in kraljem srečni dohod naznanijo. Kralji ostanejo, kjer so bili, dokler je cela armada čez težavno stezo prišla; na zadnje sami za njo pridejo. To je bilo v saboto 14. maloserpana.

Saraceni so s perviga mislili, de so kristijani pobegnili, ker niso čez Loco priti poskušali. Kopa na ravnini verh hriba šotore in pripravo Španjolov vstanoviti se zagledajo, eno četo vojakov do njih pošljejo, de bi jih odgnala; tode ni šlo. Popoldne Mohamed svojo celo armado izpelje, ktera je do večera v verste djana in za boj pripravljena stala. Kristijani pa so previdno na svojim mestu čakali, ker je bilo ljudem in konjem počitka treba. Sovražnik je pa menil, de jim serce upada, in je zato v ošabni prederznosti napovedati dal, de bo v treh dneh tri kralje jetnike pripeljal. V nedeljo so Saraceni spet od raniga jutra do poldne z orožjem pripravljeni stali. Kristijani pa se ne ganejo, skerbno na sovražnika pazijo in staniša varujejo; Alfonz ni hotel dneva Gospodoviga s prelivanjem kervi onečastiti. Popoldne so se kralji za prihodni dan posvetovali; škofje pa so jim z obljubo božje pomoči serčnost dajali.

O polnoči po vsih šotorih glas zašumi: „Na noge, v boj Gospodov!“ Tedej so narpred v daritvi sv. maše skrivnost smerti Kristusove obhajali, potim so se spovedovali, in zakrament sv. rešnjiga Telesa prejeli, nato pa so se z orožjem pripravljati in pred stanišem zbirati jeli. Kakor bi se bili pogovorili, je vsak kralj svojo trumo v tri kardela razdelil: Kastiljani so bili v sredi, škofje in nar viksi deželni gospodje pa okoli kralja. Ko je bilo vse zversteno in razpostavljeno, cela armada roke in oči proti nebu povzdigne, vsih serca se vpogumijo in za vero umreti pripravijo; spet Gospoda vojsknihi trum na pomoč pokličejo, in potem svoje kersanske bandera razvijajo; Alfonz vse trume se k nestrahljivi hrabrosti opominja. — Unkraj gojzda na sterhi gori pa so sovražniki stali. Iz strelotokov je bil krasen obok narejen, pod katerim je knez Mavrov sedel, ogrnjen s črnim plajšem Abdulmemena, zmagovitiga očaka Almohadov; zraven sebe je imel meč, in koran *) v roki. Spredej pa je stala nezmerna armada konjunikov, spretnih sulicarjev in pešcov, toliko število sovražnikov, de jih ni bilo spregledati mogoče. Konjunikov se je na 80.000 cenilo, mnoštva pešcov pa nihče ni bil vediti v stanu.

V jutro 16. maloserpana da Alfonz zaželeno znamenje na boj. Serčni in stanovitni Diego se narpred s svojimi v sovražnika spusti. S perviga se Mavri umikati začnejo. Kmal pa novi vojaki priburijo, in nepremakljivi napad kristjanov odbijejo. Zavolj nepriročniga, težavniga stališča se perva tropa kristjanov slednjič z nekoliko zgubo nazaj umakne. Ko se potem boj s srednjimi verstami podpiran hujši vname, in nekteri vitezi že pešati hočejo, ko tudi pomoč bližnjih kardel sovražne

trume predreti ne more, in se nekteri že umikati začno, tedej kralj Kastiljski proti nadškofu Toledskimu na glas zakliče: „Tukej hočemo skupej umreti!“ — „Tega ne“, mu ta odgovori, „tukej, moj kralj, bote svoje sovražnike zmagali!“ Nato kralj pristavi: „Vzdignimo se tistim v pomoč, kteri so v nar hujši sili!“ Tedej se nekeji hrabrih vitezov in vojakov tje poda, kralja pa pogumni in skušeni Fernando Garcia priderži, de ni z njimi potegnil, ker mu je rekel, de ne prenaglo, le po potrebi se jim pomoč poslati mora. Spet kralj proti nadškofu zavpije: „Tukej hočemo umreti; v takih okoljshinah smert ni v sramoto“. In nadškof se mu oglasi: „Če je Gospodu dopadljivo, nam venec zmage podeliti, bo smert od nas bežala; če je pa Bog drugači sklenil, smo vsi z Vami smerti izročeni“. Neprestrašena mirnost kralja, ki jo je s pogledam in besedo pokazal, je vse vojake s serčnostjo navdala.

Zdej Navarci na višino pririnejo, in vse sovražne kardela, ki so se jim nasproti stavile, pomahajo; pa nepremakljiva, nerazderljiva, nestevilna, strašna s svojim mnogim orožjem še velika truma stoji. Do poldne je že bitva terpela, in še nič ni določeno bilo. Od vsih strani zdej Alfonz nastopivne trope k sebi združi. V rabsodivnim trenutju se s svojimi konjiki v dir spusti; pred njimi zraven križa Gospodoviga je kraljevo bandero s podobo presvete Device, španske pomočnice, vihralo. V to podobo sovražniki z nar večji silo psice in kamnje metati začno. Razserden zavolj te nesterpljive sramote se Alfonz neuderžama v nar gostejši sovražno gnječo zakadi, in z mečem sred nje skozi eno ulico prerine. Navarci pa pod svojim kraljem versto poglavitne trume razdero. Svojim tovaršem to delo polajšati, prijezdi Nunec de Lara, in tudi Pedro s svojimi Aragonci prihiti v pomoč. Ko zdej knez Mavrov vidi, de že clo njegova životna straža omaguje, in de je z njegovim pervorojenim sinam veliko vojskno bandero padlo, na svet svojiga brata, le od štirih stražnikov spremljevan, v bližnje mesto Baeco, od tod neutegama v Jaen, in od tod ravno tako hitro naprej v Seviljo beži; tukej se le je brez nevarnosti biti mislil. „Jez vam ne vem svetovati, Bog vam pomagaj!“ to je bila edina tolažba, ki jo je bil obupnim prebivavcam Baee dati v stanu.

Na vse strani so zdej sovražniki pred Kastiljci, Aragonci in Navarci bežali. Štiri ure delec čez staniše, in pri dve uri ali pa še dalje v noč jih je vesoljna kersanska armada podila. Tako jih je zdej še več padlo, kakor v bitvi, desiravno je že toliko mertvih na borišu ležalo, de se tudi z nar terdušim konjem čez-nje ni brez nevarnosti jahati moglo. Pri tolikim pomoru sovražnikov pa poguba kristjanov ni bila velika. Med tem, ko so vojaki bežeče sovražnike dervili, je pa nadškof z vsimi družimi skofi in mašniki na pridobljenim borišu s solzami v očeh hvalno pesem zapel: „Tebe, o Bog, hvalimo; tebe, o Gospod, povikšujemo!“

Še le po solnčnim zahodu se je armada v sovražnikovo ležiše podala. To je bilo tolikšno, de je vesoljna truma kristjanov komej pol prostora izpolnila. Bogastva v dnarjih, v zlatu in srebru in družih draginah je bilo nezmerno. Velbljudov (kamel) in druge živine ni bilo prešteti. Vender se pa zavolj vsiga tega bogastva nihče zmed tistih, kteri so v pravi gorečnosti za vero kralju zvesti ostali, od preganjanja sovražnikov ni uderžati dal;

*) Koran so bukve Mohamedanov, ki so pri njih v toliki časti in veljavi, kakor pri nas kristjanih sveto pismo.

zlasti ker je nadškof pred ta dan nad vsakim cerkveno zakletev izrekel, kateri bi z roparijo zmago omadeževal. Alfonz je bil zadovoljin z dobitvijo zmage; kar se je v ležišču dobilo, je prepustil kraljema Navarskimu in Aragonskimu v razdelitev med nju vojake. Zaloge v živež in orožja vsakteriga je bilo grozovito veliko. De bi bili le napolnjene strelotoke odnesti zamogli, bi se bilo dva tavezent tovrnih konj potrebovalo.

Dva dni je kersanska armada v stanišču (ležišču) prebila, in se z zalogami v njem poživila. Tretji dan gredo naprej. Mem več družih terdnjav so se tudi Toloze polastili; v zapušeni Baeci so četrsti dan že tri kersanske bandera vihrale. V Ubedi so se ostanki mavrovske armade zbrali, mesto obsedli, in osmi dan po bitvi s silo napadli. Ko neki aragonski vojak na mestno ozidje prikorači, branivcem serce upade; za en milijon zlatov (cekinov) bi bili radi mesto in svoje življenje odkupili. Mnogim v armadi je bila ta pogoja po volji, kralju pa zoperna; škofje so rekli, de bi bila za kersanske bojevalce to sramotna, nepristojna kupčija, de se mesto mora podreti, kar je v njem, pa vjeti in odpeljati. Lakomnost pa je premagala, in pobožno-vneti škofje so v kugi, ki se je precej na to ljudi in živine lotila, pravično kazen božjo za omerznjeno verno vnemo spoznali. Tako hudo jih je bolezen prišla, de si drugi družimu nič niso pomagati mogli. Sila jih verniti se prižene. V Kalatravi najdejo vojvoda Leopolda Avstrijskiga s terdno vojskno trumo, ki se je z njo v Aragonijo pomikal. Zmagovita armada pa je v Toledu v cerkvi device matere Marije od duhovšine in ljudstva z neizrekljivim veseljem sprejeta bila, kjer so Gospodu vojsknihi trum hvalo peli, de je kralja zmagavšiga in zdraviga srečno nazaj pripeljal! Potem se je vsak vesel v svojo domačijo povernil. Še nikoli dosihmal španska dežela ni s takšno zmago povelšana bila.

Na vse kraje so zdey šle vesele oznanila — in kdo bi se takrat zmage kristjanov čez sovražnike vere ne bil prav veselil? Neutegama pošlje Alfonz papežu kratek popis cele vojske z nekterimi draginami Mavram odvzetimi, ktere so v znamenje, kako Kristus svoje varuje, v veliki cerkvi sv. Petra obešene bile. Veselje nad to zmago v Rimu ni manjši bilo, kot na španskim. Nar vikši Gospod je mile prošnje očeta kersanstva uslišal, in ni pustil v sramoti tistih, kateri so v njega vse svoje zaupanje stavili. Kakor hitro je Inocenci sporočilo kralja prejel, je vso duhovščino sklical, zahvalno obhajo napravil in Alfonzovo pismo pred vsim ljudstvom brati ukazal, ki ga je potem sam razložil, in imenitne, junaške dela zmagavniga kralja slavil. Zvesto je pa tudi Alfonza opomnil, ne sebi, ampak le Gospodu vojsknihi trum vso čast in hvalo dati, ker je le njegova vsemogočnost tolike, velikanke dela storila. Za celo kersanstvo pa je ta zmaga tako veljavna in tečna bila, de so se nekatere njene okoljšine v nar daljniših deželah zvedile in za čudeže razglasile. De bi pa posebno Kastiljansko kraljestvo tega nikoli ne pozabilo, je Alfonz v obletnico te zmage, 16. maloserpana, vsako leto zahvalni praznik, „zmago križa“ obhajati zapovedal, o katerim spominu so uplenjene bandera očitno pokazali, in vsi Bogu spet svojo hvalečnost na znanje dajali.

(Dalje sledi.)

Zlate jagode nekdašnjosti.

Potreba sr. vere.

Vera je kristjanam tako potrebna, kakor temu sapa, kateri živi. (Klemens Aleks.)

Kdor ne veruje, in vender sem ter tje kako dobro delo stori, je podoben človeku, ki vodo zajeja, pa jo v prevertan sód vliva. (S. Klimak.)

Vera brez del je mrtva.

Če se roka na živim truplu posuši, je sicer še práv ud, pa brez kervi, in torej mrtva; ravno tako je tudi vera, naj bo tudi prava, vender brez del mrtva. (Sv. Augustin.)

Dr. Ignaci Knobleher.

Tukej podamo bravcam „Zgodnje Danice“ prijazne in mile besede, s kterimi čast. misijonar Dr. Knobleher od svoje ljube domovine vdrugič slovo vzame.

Slovo per mojim drugim odhodu iz Krajnskega.

Ljubi rojaki! ne morem in ne smem iz drage domovine iti, preden Vam ne zapustim nekterih besedi v hvaležni spomin za prijaznost in miloserčnost, ki ste jo mi vsi, brez razločka stanu, starosti in spola, skazovali, ko sim zdaj Krajnsko obiskal.

Bog me je zmed Vas poklical, v srednji Afriki, ktero še zmirej tamna skrivnost zagrinja, zveličavno vero in kersanske življenje vpeljati, grozno malikovanje in kupčijo s sužnji zatreti in prvi kamen za prihodnji blagor brezštevilnih rodov vložiti, kterih osoda je že marsikterikrat milovanje sveta obudila, kar je pa žali-bog brez zaželeniga sadu ostalo, ker so vse dozdanje početja pod zunajnimi opoverami obležale ali se zavoljo sebičnih namenov vničile. Veliko in težko je tedaj delo, ki mi ga je Gospod naložil; in iz darov, ki jih je naše prvo potovanje darovalo, sim lahko previdil, de navadne človeške moči našiga namena doseči ne morejo. Pa živo prepričanje, de po povelji tistiga delam, od kteriga samiga vsa moč pride, je mojo serčnost in zaupanje v Boga terdno ohranilo. Z njegovo pomočjo se je prvo stanovanje vstanovilo; pod njegovim varstvom se je velik del prihodnjiga polja v nar bolj daljnih krajih noviga poslanstva preiskal. — In ker sim ljubeznjive pomoči naših vernih bratov v Evropi perčakoval, sim se na to daljno pot podal; moram pa božjo previdnost sosebno hvaliti, de je bila domača krajnska dežela prva, v ktero sim po prihodu iz ptujiga sveta stopil. Občutljejev, ki so moje serce napolnovali, ko sim po pretečenih devetih letih domače polja zopet pozdravil in besede, ki sim se jih od svoje matere naučil, čez toliko časa zopet s svojimi ušesi zaslišal, še ne opominim; povedati le hočem, de nikdar pozabil ne bom, ker sim vidil, de niso samo moji ljubi znanci in perjatlipertekli, sprejet me z razprostertimi rokami, temuč, de so tudi vsi, ki me svojiga rojaka imenujejo, peršli, iz mojih lastnih ust sporočila noviga poslanstva zaslišat in mi prav prijazno zagotoviti, kako serčno so se že mojiga daljniga popotovanja vdeleževali. — Bog je Vaše serca ginil; — v svetim skušanji ste se s podeljenimi milimi darovi razcvetijoče obhodnice vdeležili, in še mene k serčnimu napredovanju v začetim delu spodbudili.

Bog Vam to miloserčnost stokrat poverni! Jest pa zopet popotno palico v roke vzamem. Ako bo Bogu dopadlo, bo serčne moč poklical, ki se bodo okoli mene zbrali, nevarnosti in težave z manoj delili, ter kraljestvo miru in zveličanja v daljnih zamorskih krajih razširjali, kjer je dozdej le razpertija in poguba kraljevala. — Kmalu bodo spet globočine morja na me zé-

vale, strašna pušava, žeja in vročina Afrikanskega solnca se me bodo zopet lotile; pa prepričanje, da veliko ljubih vernih duš za srečno napredovanje mojega poslanstva svoje srca v pobožni molitvi k nebesam povzdiguje, bo moje serčnost in moje zaupanje v Boga tudi v prihodnje trdno ohranilo. Ko bom pa k svoji cerkvi unkray pušave zopet domu peršel, in ko me bo malo kardelo mojih ljubih otrok kot svojiga očeta zopet pozdravilo, bomo skupaj molili in Boga per njegovim altarji prosili, da svoj blagoslov obilno na tiste razlije, ki so se nam ljubeznjive in milosérne skazali.

V Ljubljani 16. Kozoperska 1850.

Dr. Ignaci Knobleher
V. N. S. A.

Ko pa te besede slovesa, ki iz globočine blaziga srca izvirajo, tukej razglasimo, tudi per tej perložnosti na znanje damo, da je naš prečastiti rojak Dr. Knobleher predvčeranjim Ljubljano zapustil in se po železnici na Dunaj odpeljal. Iz Dunaja pojde čez Bavarsko in Tirolsko na Laško, tako da prot koncu mesca Grudna v Rim pride. Okoli Velikenoči se bo spet v Afriko nazaj podal. Mnogotere darila, ki jih je že in jih bo še od dobrotnikov prejel, se bodo čez ene mesce v Terst poslale, da jih bo on sam od ondod v Afriko prepeljal. Ker se zde vredništvo „Zgod. Danice“ tudi v svojim imenu za dozdej prejete dari serčno zahvali, zraven se oznani, da bo zanaprej tudi vsaktere darila za g. Knobleherja z veseljem prejemale in mu jih pred njegovim odhodom v Afriko v Terst poslalo. Imamo pa tudi to upanje v sercu hranjeno, da nas bo ljubi misi-jonar spomlad, kader v Terst pride, še na kake dni obiskal.

Razgled po kersanskim svetu.

Francozovsko. Škofje si vedno bolj perzadevajo, če tudi zlo omejeno svoboda uka, ki jo je postava 15. susca podelila, v vtemljenje cerkvenih naprav obrniti, in tč, če bo le mogoče, v začetku prihodnjiga solskiga leta odpreti. — 3. Kimovca se je Senski zbor z veliko slovesnostjo perčel; od leta 1320 sem ni bilo nobeniga zbora v tem krogu. V nedeljo 8. kimovca je bila druga očitna seja v veliki cerkvi. Ze storjeniskelepi so bili z lece naznanjeni: oče Ravnigan Jezuit je imel slovesni govor med brezštevilnimi poslušavci. Ravno ta dan se je zbor v Aix-u, in 11. kimovca v Toulous-u z veliko in ginjačo cerkveno slovesnostjo perčel, kjer je bila tudi veliko vernih zbranih. — Jezuiti in Dominikanarji zdaj na Francoskim nar bolj slove, kar se imajo Bogu in slovečima možema, ki sta njih vodja, Ravnigan-u in Lacordair-u, zahvaliti. Čudno je, da so zdaj v ravno teh redih, ki ji je duh neverniga časa nar huje opravljal, taki možje, ktere morajo tudi narveči protivniki čislati. Posebno do Jezuitov so vladija in nar imenitniši deržavljanje tako prijazni, da enake prijaznosti v francoski zgodovini najti ni. V terdim vojskovanju zoper prekucijo, ki vse vničuje, so začeli dela Jezuitov brez presoje in bolj pravično pretehtovati. Sila jih zene Jezuite zoper prekucneže v pomoč poklicati. V Parizu se je že toliko učencev zbralo, da nemara še prostora ne bo, jih v Jezuitarskih učilnicah sprejeti. Dominikanarji, ki jih je Lacordaire leta 1841 na Francozovskim zopet vpeljal, imajo že pet samostanov.

Svajcarsko. V katolški nemški Frajburski okoli se županijski svetovavci in učitelji zoper vpeljavo Coketovih Svajcarskih zgodb in enacih bukev upirajo, tako, da sicer otrok v solo ne bodo več pošiljali.

Solnigrad. Uboga žena, ki je bila vselej v veliki cerkvi, kadar so prečastiti kardinal Švarencberg

sveto mašo brali, zadnje dni zavoljo bolezn per nadškofovi maši biti ni mogla. Več znancam je svojo žalost zavoljo tega naznanila. To so poslednjič še kardinal zvedili. „Če me že dobra žena,“ so djali nadškof, „ravno viditi hoče, pa hiše zapustiti ne more, bom že peršel jo pogledat.“ Več dni je preteklo; kardinala pa le ni bilo, ker so jih vradne opravila in zadnje obiskovanja opoverale. Nekoliko časa pred odhodom v Prago se je poterkalo na duri uboge, in stopil je v izbico blagi Friderik. Prijazno se je postelji približal, pravil je bolni, kako da sveti oče želé, da naj Solnigrad zapusti in se v Prago preseli; potolažil jo je in ji še poslednjič sveti blagoslov podelil. Kdo more pač zavzetje in veselje osrečene žene popisati?

Innsbruck. Gotovo je, da je Philipps za dokončanje svojiga dela: „cerkvene pravice“ za pol leta slovo prosil in dobil. Polletno plačilo je pa prosil v prid velike bukvarnice obrniti.

Dunaj. Enoglasno pripovedujejo časniki, da se bo Njih veličanstvo cesar Franc Jožef oženil s saksonsko princezno Sidonio, ktera je rojena 16. vel. serpana 1834, torej le 4 leta mlajši kakor njih veličanstvo. Veseliti se more tega, ako se bo spolnilo, vsak katolški Avstrijan; zakaj oče princeznje je vojvoda Joan (rojen v l. 1801 in od l. 1822 oženjen z bavarsko princezno Amalio Avgusto), brat sedanjiga saksonskiga kralja Friderika Avgusta II. Saksoni so res terdi Luterani, ali kraljeva hiša je katolške vere, in ravno kraljevi prince Joan se je že ob mnogih perložnostih vredniga sinakatske cerkve razodeval in se ni bal od svoje katolške vere očitno pričevanje dajati. Zvunaj kraljeve hiše namreč je tudi še do 11.260 ljudi v saksonskim kraljestvu katolške vere, kteri od l. 1807 enake pravice kakor Luterani imajo. To pa Luterane bode, v deželnih zbiorih v Drezdnu so oni, posebno nadsuperintendent Grosman v Lipicah, dostikrat hudo kričali zoper pravice katolčanov, in tukaj se je vojvoda Joan vselej glasno potegnil za katolško cerkev in njene luteranske protivnike, ki se hočejo prav po farizejsko „evangelisch“ imenovati, k molčanju permorali.

Dunaj. Ker je nevarnost zlo blizo, da bi bil v Avstrii civilni zakon vpeljan, kakor ob času Napoleona gospodovanja, ko so méri (maires) poročevali, je katolška družba na Dunaji vse katolške pisatelje povabila, da naj v lahko umevnim jeziku zoper civilni zakon in njegovo vpeljavo pišejo in ji svoje izdelke v natis pošljejo; ona je perpravljena njih nar boljši dva izdelka s 25 in 10 gold. plačati. — Res se tega se manjka per nas v Avstrii, da bi bila svetost in nerazvezljivost zakona omajana, — vničena! — Francozje imajo še današin dan civilni zakon, pa s tem perstavkam, da je kakor cerkveni nerazvezljiv in vonder je ravno ta civilni zakon nar hujsi in nar bolj strupena rana sedanje naprave na Francoskim! Učeni korar J. Gom (Gaume) je v tretjih bukvah svoje „zgodbe domače družine“ (Geschichte der häuslichen Familie, Regensburg 1845 b. Manz) od 6. do 9. poglavja živo pokazal, kaj je civilni zakon, kako on človeka bolj in bolj živini enaciga dela in ga v hudobije starih ajdov vleče! Če je pa že francoski nerazvezljiv civilni zakon kersanski veri tolikanj nasprot in prava potuha razvujzdanosti in nečistosti, kaj se že le more misliti od civilniga zakona, ki je razvezljiv. Kteri od njih ima per nas vpeljan biti, še ni znano. „Erudimini, qui judicatis terram!“ Ps. 2, 10.

Resnicki.

Ljubljana. Gosp. Janez Tomšec, kaplan v Žereh, je postal fajmošter v Leskovci nad Poljanami.